

ХІІІ. УРИВКИ З ПОЕМИ «НОВЕ ЖИТТЯ»

ПРОЛОГ

Погідна ніч літня в підгірськiм краю.
О кiлько чарiв, кiлько в нiй краси!
Там в далi гори-велетнi дрiмають,
Тут цвiти, трави в перлах iз роси;
Лящать так дзвiнко соловиi в гаї,
Чорнiють грiзно бiри та лiси,
Рiка шумить, бурлять холоднi, чистi води,
Таємна казка мов про дивний сон природи.

І люди сплять. Стирчить он плуг у полі,
В городі коні спутані хрумтять
Траву росисту; пес вокруг стодоли
Вартує; другий гавкнув з-поза хат
І стих... О горі чи о кращій долі
В хатах малії і старії снять?..
Витайте, ясні сни, на віках сього люду,
І золотіть хоч ви життя їх, повне труду!

А понад всім тим сонним, тихим раєм
Склепиться чистий, тьмавий звід небес.
Кровавий місяць вирина за гаєм,
На хвильку поза срібну хмарку шез
І знов явився. Незміримим плаєм
Пливуть зірки, і кiлько-то чудес,
Святих, великих мрiй о щасті і любві,
О земле, в ніч таку нашіптують тобі!

О краю мій, Підгір'я ти прекрасне,
Як я люблю, як я люблю тебе!
Мов зірка та, що світить і не гасне,
Так та любов в душі моїй живе.

О, чом же ти, хоч гарне, так нещасне?
Хоч вічно юне — хоре та слабе?
Як радо дав би я для щастя люду твого
Пролити хоч сей час всю кров із серця мого!

Та ба, минув той час, коли ліком
Була кров чиста й щира на проказу.
Не жертви треба днесь, а бою з злом!
Побіду не виборюєсь відразу,
А треба в скварі, в стужі йти пішком
Без стежки, кладки і без перелазу;
Без слів шумних, а то й без слави і заплати
Тра вміти жить тепер для тебе, не вмирати

Уміти жить — отсе велике діло,
Найбільша загадка грядущих днів,
Щоби одним життя так не летіло,
Немов пусті вітри поверх степів,
Або мов буря, що не лишить ціло
Нічого, а все ломить пів-на-пів,
А другим не повзло так важко в горі й бою
І не поїло їх отрутою гіркою.

Уміти жить! Трудне, високе вміння,
Котрого жадна книга не навчить,
А лиш навчає досвід, і терпіння,
Й любов, що всіх ріднить і єдинить.
Щаслив народ, щасливе покоління,
Що зможе жить як слід, зуміє жить!
Для нас же, по котрих котилась доля валом,
Нове життя є днесь лиш пісні ідеалом.